

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

**Útmutató és sablon
a komplex szakmai vizsgák gyakorlati feladatainak
írásához és értékeléséhez**

2019

Bevezetés

Az útmutató célja, hogy közvetlenül segítse az OKJ-ban található szakképesítések szakmai gyakorlati vizsgatevékenységére gyakorlati feladatsort készítő szakemberek munkáját, közvetve pedig, a szakmai vizsgáztatásban részt vállaló vizsgabizottságok munkáját.

A szakmai gyakorlati vizsga lebonyolításához elengedhetetlen a képző-/vizsgáztató- intézmény helyi sajátosságainak, technikai felszereltségének és körülményeinek figyelembevétele, valamint a szakmai és vizsgakövetelmény eszközjegyzékében meghatározott eszközök megléte. Ezen feltételeknek mindenképpen teljesülniük kell.

A gyakorlati vizsgatevékenységhez készült feladatlapokra vonatkozó javaslatot – a szakmai és vizsgakövetelményben előírt központi kiadású gyakorlati feladatlap kivételével – a vizsgaszervező dolgozza ki, jelen útmutató ehhez nyújt segítséget.

Amennyiben a vizsgaszervező és a képzőintézmény nem azonos – a köztük lévő megállapodás alapján –, a feladatsort ebben az esetben a képzőintézmény dolgozza ki.

Az NSZFH által szervezett vizsgák esetében az együttműködési megállapodás alapján a vizsgafeladatokat – a fentiek szerint – a képzőintézményeknek kell elkészíteniük.

A szakmai gyakorlati vizsgafeladatok/feladatsorok elkészítésekor nagy hangsúlyt kell fektetni részletezettségük, értékelésük kidolgozására, hogy a vizsgabizottság objektíven ítélhesse meg a vizsgázó teljesítményét. Ezért ajánlott a gyakorlati vizsgafeladatok értékeléséhez – a vizsgabizottság munkáját segítő – értékelőlapokat biztosítani. Az értékelőlapok lehetnek a vizsgatevékenységi szakaszokra bontottak, amennyiben a szakképesítés szakmai gyakorlati vizsgafeladata ebben a formában jobban mérhető (például: előkészítő tevékenységek, elkészítő tevékenységek, befejező tevékenységek). Amennyiben a szakmai és vizsgakövetelmény a kész produktum értékelését írja elő (vizsgaremek), akkor az értékelés már csak a végeredmény értékelésére terjedhet ki a tárgy/készítmény elvárt fizikai és esztétikai jellemzőinek figyelembevételével.

A képzőintézménynek, a vizsgázónak és a vizsgáztatónak egyaránt érdeke, hogy alaposan felkészült, sikeres vizsgát tett tanulók kerüljenek ki a szakképzésből a munka világába.

Jogszabályi háttér

- A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény;
- 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről;
- Az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet;
- A szakképzési kerettantervekről szóló 14/2013. (IV. 5.) NGM rendelet;
- A 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről.

Módosító rendeletek:

- 12/2013. (III. 28.) NGM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról, valamint egyes szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló miniszteri rendeletek hatályon kívül helyezéséről (Hatályos: 2013. 09. 01-jétől);
- 25/2014. (VIII. 26.) NGM rendelet az egyes szakképzési és felnőttképzési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról (Hatályos: 2014. 09. 01-jétől);
- 4/2015. (II. 19.) NGM rendelet az egyes szakképzési és felnőttképzési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról (Hatályos: 2015. 02. 20-tól);
- 29/2015. (X. 21.) NGM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról (Hatályos: 2016. 01. 01-jétől);
- 29/2016. (VIII. 26.) NGM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról (Hatályos: 2016. 09. 01-jétől);
- 5/2017. (III. 30.) NGM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról (Hatályos: 2017. 03. 31-től);
- 8/2017. (V. 17.) NGM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról (Hatályos: 2017. 05. 18-tól);
- 25/2017. (VIII. 31.) NGM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról (Hatályos: 2017. 09. 01-jétől);
- 9/2018. (VIII. 21.) ITM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet módosításáról (Hatályos: 2018. 09. 01-jétől);
- 29/2019. (VIII.30.) ITM rendelet az egyes szakképzési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról.

- 35/2016. (VIII. 31.) NFM rendelet a nemzeti fejlesztési miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről (Hatályos: 2016. 09. 01-jétől);

Módosító rendelet:

- 35/2017. (VIII. 31.) NFM rendelet a nemzeti fejlesztési miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 35/2016. (VIII. 31.) NFM rendelet módosításáról (Hatályos: 2017. 09. 01-jétől).
- 56/2016. (VIII.19.) FM rendelet a földművelésügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről

Módosító rendelet:

- 15/2018. (VII. 09.) AM rendelet a földművelésügyi miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 56/2016. (VIII. 16.) FM rendelet módosításáról (Hatályos: 2018. 07. 17-től).
- 20/2013. (V. 28.) BM rendelet a belügyminiszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint egyes szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló miniszteri rendeletek hatályon kívül helyezéséről.

Módosító rendeletek:

- 23/2014. (III. 14.) BM rendelet a belügyminiszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 20/2013. (V. 28.) BM rendelet módosításáról (Hatályos: 2014. 03. 15-től);
- 43/2014. (VIII. 29.) BM rendelet a belügyminiszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 20/2013. (V. 28.) BM rendelet módosításáról (Hatályos: 2014. 09. 06-tól);
- 65/2014. (XII. 16.) BM rendelet a belügyminiszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 20/2013. (V. 28.) BM rendelet módosításáról (Hatályos: 2014. 12. 24-től);
- 37/2015. (VI. 16.) BM rendelet a belügyminiszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 20/2013. (V. 28.) BM rendelet módosításáról (Hatályos: 2015. 07. 01-jétől);
- 36/2016. (VIII. 30.) BM rendelet a belügyminiszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 20/2013. (V. 28.) BM rendelet módosításáról (Hatályos: 2016. 09. 01-jétől).
- 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendelet az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről.

Módosító rendelet:

- 23/2018. (VII. 18.) EMMI rendelet az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendelet módosításáról (Hatályos: 2018. 08. 02-től).
- 19/2012. (VIII. 28.) HM rendelet a honvédelemért felelős miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról.

Módosító rendeletek:

- 11/2017. (VIII. 31.) HM rendelet a honvédelemért felelős miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról szóló 19/2012. (VIII. 28.) HM rendelet módosításáról (Hatályos: 2017. 09. 01-jétől);

- 13/2018. (VIII. 31.) HM rendelet a honvédelemért felelős miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról szóló 19/2012. (VIII. 28.) HM rendelet módosításáról (Hatályos: 2018. 09. 01-jétől).
- 1/2017. (I. 23.) MVM rendelet a Miniszterelnökséget vezető miniszter ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről;
- A 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól;
- 315/2013. (VIII. 28.) Kormányrendelet a komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól.

A gyakorlati vizsgatevékenységek feladatainak elkészítéséhez elegendő a hatályos szakmai és vizsgakövetelményben, a modulrendeletben és az annál jóval részletesebb szakképzési kerettantervben (amennyiben készült ilyen) elmélyedni. A többi szakképzésre vonatkozó jogszabály nem befolyásolja a tételkészítés folyamatát, felsorolásuk azonban az Önök tájékoztatása érdekében feltétlenül szükséges.

A komplex szakmai vizsga gyakorlati vizsgatevékenysége

Fontos, magának a fogalomnak a meghatározása. A „komplex” és a „gyakorlati” kifejezések egyaránt hangsúlyosak.

A komplexitás követelménye

A gyakorlati feladatsorok legyenek alkalmasak arra, hogy a vizsgázó teljes körűen számot adhasson szakmai gyakorlati tudásáról. A feladatok ne egymástól elszigetelt ismereteket kérjenek számon a vizsgázótól, hanem a szakképesítés minden területéről megfelelő, komplex tudást. (A vizsgázó komplex szakmai tudását kell mérni.) Komplex: nem modulonként egy feladatot, hanem egy feladat az összes modul témáját tartalmazza.

Komplex szakmai vizsga

Az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanuló és az iskolarendszeren kívüli szakképzésben részt vevő felnőtt szakmai elméleti és gyakorlati tudásának, képességeinek, készségeinek, ismereteinek mérése, amely az OKJ-ban meghatározott szakképesítés megszerzéséhez szükséges, a szakképesítéshez tartozó feladatprofil szerinti tevékenységek ellátásához meghatározott ismeretek elsajátítását tanúsító, jogszabályban meghatározott bizonyítvány kiadására irányuló eljárás. A komplex szakmai vizsga a szakmai elméleti és gyakorlati képzés során átadott és megtanult, a szakmai és vizsgakövetelményben előírt szakmai követelményeknek az – iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési kerettanterv szerinti, az iskolarendszeren kívüli szakképzésben a képzési program szerinti – elsajátítását egységes eljárás keretében méri.

Gyakorlati vizsgatevékenység

A gyakorlati vizsgatevékenység azt jelenti, hogy a feladat életszerű, gyakorlatias feladatmegoldást igényel – nem szóbeli és nem írásbeli feladat.

Természetesen előfordulnak olyan gyakorlati feladatok, amelyek teljesítéséhez írni is kell (pl. számlaadás), vagy szóbeliséget is igénybe kell venni, azonban ezeknél is arra kell törekedni, hogy maga a vizsgatevékenység elsősorban tevételes feladat-végrehajtást igényeljen, a szóbeli és írásbeli kommunikációt inkább csak kiegészítő jelleggel alkalmazzuk a feladatok összeállításánál. Mellőzni kell a „sorolja fel”, „mutassa be” és hasonló kifejezéseket, amelyek a vizsgázót szóban történő teljesítésre szólítja fel. A gyakorlati feladatoknál inkább a „hajtsa végre”, „végezze el”, vagy a „készítse el” kifejezéseket alkalmazzuk.

Arra kell törekedni, hogy ha valaki belép a gyakorlati vizsgára, az egyértelműen lássa, hogy itt gyakorlati vizsgafeladat megoldása zajlik, és nem szóbeli vagy írásbeli.

A gyakorlati vizsga követelménye

A gyakorlati feladatsorok kidolgozottsága, szakmai tartalma legyen alkalmas arra, hogy a vizsgázó gyakorlati szakmai tudását mérje. A gyakorlati vizsga olyan vizsgatevékenység, amely során a tanuló a szakképesítésre jellemző terméket készít, tevékenységet végez. A gyakorlati vizsgatevékenység 6–12, előre meghatározott feladatprofilban található feladatot mér. Ezeket a feladatprofilokat a szakképzési kerettanterv gyakorlati tantárgyaiban kell keresni, és a feladatprofilokban megfogalmazott gyakorlati kompetenciákból szintetizált tudás mérésére alkalmas, a szakképesítés gyakorlása során leggyakrabban előforduló feladatokat érdemes összeállítani. Mindezt olyan formában kell megalkotni, hogy a szakmai és vizsgakövetelményben és a szakképzési kerettantervben meghatározott tevékenységtípusok a gyakorlati vizsgafeladatokban teljes egészében megjelenjenek. Mivel több szakképesítésnél ez egy tételen belül nem oldható meg, ezért ilyen esetben a gyakorlati tételsor összes tételének együttesen kell a megadott témaköröket lefednie úgy, hogy a tételekben található tartalmak alapján biztosított legyen a kiegyensúlyozottság, tehát egy-egy gyakorlati vizsgatétel nehézségi foka kevésbé térjen el egymástól.

A gyakorlati vizsgatevékenység leírása

(315/ 2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 27. § – 30. §)

27. § (1) A gyakorlati feladatlapon vonatkozó javaslatot – a vizsga megkezdése előtt – a vizsgaelnök a vizsgabizottsági tagok véleménye alapján hagyja jóvá.

(2) A gyakorlati vizsgatevékenység megkezdése előtt a vizsgázót tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgatevékenység rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgatevékenység helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról. A vizsgafeladatok megkezdése után további útmutatás csak baleset és jelentős károkozás megelőzése céljából adható.

(3) A vizsgázó gyakorlati vizsgafeladatát a vizsgázó által véletlenszerűen kiválasztott feladatközlő lap alapján, az abban meghatározott segédanyagok használatával végzi.

(4) A gyakorlati vizsgatevékenység a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek – ideértve a munkavédelmi, tűzvédelmi és egészségvédelmi feltételeket – megléte esetén kezdhető meg és folytatható. A feltételek meglétét a feladat végrehajtását megelőzően a vizsgaelnök vagy a vizsgabizottságnak a lebonyolítási rendben erre kijelölt tagja ellenőrzi, és engedélyezi a gyakorlati vizsgatevékenység megkezdését.

(5) A gyakorlati vizsgatevékenység esetén a vizsgaszervező a vizsgatevékenység zavartalan lebonyolítása és a baleseti kockázat minimalizálása érdekében vizsgacsoportonként legalább egy, a gyakorlati képzés folytatásához szükséges végzettséggel rendelkező szakmai felügyelő tanárt biztosít. A szakmai felügyelő tanár a vizsgáztatásban, a feladat értékelésében nem vesz részt, azonban a jelen lévő vizsgabizottsági tag egyetértésével közreműködik az esetlegesen felmerült problémák elhárításában, továbbá felügyeli a vizsgázók balesetmentes munkavégzését.

28. § (1) A gyakorlati vizsgafeladat végrehajtásához az szvk-ban meghatározott időtartam áll a vizsgázó rendelkezésére, amelybe a vizsgafeladatok ismertetésének időtartama nem számít bele. A gyakorlati vizsgafeladat egyes részfeladatainak végrehajtási idejét a vizsgafeladat leírása tartalmazhatja.

(2) Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időtartamba a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő. (Pl. áramkimaradás.)

(3) Ha balesetveszély, egészségi ártalom, technológiai vagy más rendkívüli ok azt indokolja, a vizsgabizottság jelen lévő tagja a vizsgaelnökkel történt egyeztetést követően a vizsgafeladatokat megváltoztathatja. A változtatásról szóló döntést az ok megadásával és indoklással rögzíteni kell a vizsgajegyzőkönyvben.

(4) Ha a vizsgázó a vizsgafeladatokat befejezte, azt közli a vizsgabizottság egyik tagjával, aki ennek időpontját feljegyzi, az elkészült gyakorlati vizsgamunkákat átveszi.

29. § (1) Ha azt az szvk a vizsgázó gyakorlati felkészültségének átfogóbb felmérése érdekében előírja, a vizsgát megelőzően külön gyakorlati vizsgamunkát, vizsgaremeket, vizsgaművet, záródolgozatot kell készíteni, vagy egyéb vizsgaprodukciónak kell megvalósítani (a továbbiakban: vizsgamunka).

(2) A vizsgamunkát a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott szempontok szerint kell érdemjeggyel értékelni. Az értékelőlapon fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a szakképesítés megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt érdemjegyet. Az értékelést a jelen lévő vizsgabizottsági tagok írják alá.

(3) Az elkészült vizsgamunkáról annak azonosítására alkalmas dokumentációt (pl. fénykép, videofelvétel, részletes leírás) kell készíteni, és azt a vizsgadokumentációhoz kell csatolni.

(4) Ha a vizsgamunkát a vizsgázó a vizsgára bocsátás feltételeként készíti el, a képzőintézmény tesz írásos javaslatot az értékelésre a szakmai és vizsgakövetelményekben leírtak szerint, amelyet a vizsga előtt öt nappal a vizsgabizottság rendelkezésére bocsát.

30. § (1) Ha a vizsga keretében azért nincs lehetőség a szakképesítésre jellemző gyakorlati vizsgafeladat megoldására, mert olyan kompetenciákat tartalmaz, amelyek mérése, értékelése nem lehetséges a vizsgaidőszakban, akkor a gyakorlati vizsgafeladatot a képzés során, a kompetenciák elsajátítását követően, előrehozott gyakorlati vizsgatevékenységgel kell teljesíteni, amennyiben annak lehetősége, teljesítésének, értékelésének és a vizsga eredményébe történő beszámításának módja az szvk-ban meghatározásra került. A vizsgázó részére az előrehozott gyakorlati vizsgatevékenység teljesítéséről és eredményéről igazolást kell kiadni, amelyet csatolni kell a vizsga irataihoz.

(2) Az előrehozott gyakorlati vizsgatevékenység megszervezését és lebonyolítását a képzőintézmény végzi.

(3) Az előrehozott gyakorlati vizsgatevékenység a képzőintézmény által írásban kijelölt, az oktatásban részt vett oktató és az állami szakképzési és felnőttképzési szerv által delegált képviselő jelenlétében történik.

(4) A képzőintézmény az előrehozott gyakorlati vizsgatevékenység időpontját megelőzően legalább harminc nappal jelzi az előrehozott gyakorlati vizsgatevékenység lebonyolításának szándékát, időpontját, helyszínét és a vizsgázók létszámát az állami szakképzési és felnőttképzési szerv részére, és egyidejűleg kéri az állami szakképzési és felnőttképzési szervnek az előrehozott gyakorlati vizsgatevékenységen részt vevő képviselője kijelölését.

(5) Az előrehozott gyakorlati vizsgatevékenységet a gyakorlati vizsgatevékenység lebonyolítására vonatkozó szabályok szerint kell megtartani. Az állami szakképzési és felnőttképzési szerv által delegált képviselő ellenőrzi az előrehozott gyakorlati vizsgatevékenység megkezdésének feltételeit, engedélyezi a vizsgatevékenység megkezdését, továbbá értékeli a vizsgázó teljesítményét.

(6) A vizsgázó értékelését osztályozóíven kell vezetni, továbbá az előrehozott gyakorlati vizsgatevékenység menetét, jogszabályi megfelelőségét és az esetleges rendkívüli eseményeket jegyzőkönyvben kell rögzíteni, amelyet a jelenlévő oktató, az állami szakképzési és felnőttképzési szerv által delegált képviselő és egy vizsgázó aláírásával hitelesít. Az előrehozott gyakorlati vizsgatevékenység dokumentálását a képzőintézmény által kijelölt oktató végzi. Az előrehozott gyakorlati vizsgatevékenység dokumentumait a képzőintézmény őrzi és a vizsgát tizenöt nappal megelőzően átadja a vizsgaszervezőnek.

A komplex szakmai gyakorlati vizsga tétje

A komplex szakmai vizsga gyakorlati vizsgatevékenysége nem fed le minden – az oktatási folyamatba beépített és elsajátított – kompetenciát, hanem csak a szakképesítéssel betölthető munkakörök legjellemzőbb tevékenységeit öleli fel, lásd lejjebb: *kompetenciatranszfer*.

A gyakorlati vizsga nem részletesen, kompetenciánként ellenőrzi a vizsgázók tudását, hanem átfogóan – a legfontosabb technológiai folyamatokra, műveletekre és cselekvési kompetenciákra helyezve a hangsúlyt –, melynek alapján mérhető, hogy a vizsgázó rendelkezik-e azzal a gyakorlati tudással, amellyel kibocsájtható a munkaerőpiacra.

A szakmai gyakorlati vizsgafeladatok készítése során követendő alapelvek

1. A munka megjelenítése a gyakorlati vizsga feladataiban

A szakképesítésnek megfelelő, életszerű, a szokásos munkakörülmények közötti munkavégzést kell alapul venni, ha ez nem lehetséges, törekedni kell a leginkább életszerű szimulálására.

2. A kompetenciatranszfer elve

Egyes, konkrétan megfogalmazott kompetenciák meglétéből további kompetenciák megléte következik. A kompetenciatranszfer elve alapján terjeszthető ki a tudás érvényessége olyan konkrét cselekvésekre is, amelyeket a vizsgázó a vizsgán nem mutatott be. A feladatkészítés során az elv érvényesíthető, nem a kompetenciákat mérjük, hanem a feladatok végrehajtását értékeljük (a végrehajtás a kompetenciák megléte nélkül nem lehetséges).

3. Az általánosság és konkrétság egyensúlya

A feladatok anyagaiban célszerű a tipikus, gyakori, sok munkahelyen előforduló munkafeladatokat, munkatevékenységeket alapul venni, ugyanakkor konkrétan, behatároltnak és mérhetőnek kell lenniük.

4. A feladatok terjedelme és az időhatárok összhangja

A feladatsor annyi és olyan bonyolultságú feladatot tartalmazzon, amennyi és amilyen az adott tevékenységek az szvk-ban a feladat megoldására meghatározott idő alatt elvégezhető.

A feladatsornak az adott szakma sajátosságait figyelembe véve az alapeladatok közül a lehető legtöbb feladattípust kell tartalmaznia.

5. A gyakorlati vizsgafeladatok típusai

A gyakorlati vizsgatevékenységek az egyes szakmákra jellemző munkaformák, a szakképesítések sajátosságai szerint eltérhetnek:

1. munkadarabok elkészítése,
2. feladatok végrehajtása,
3. írásban történő vizsgafeladat-megoldás (nyomtatványkitöltés),
4. szituációs (kommunikációt igénylő) feladatok,
5. záródolgozat, portfólió stb. prezentációja,
6. a gyakorlati vizsgán egy előre elkészített vizsgaremek/vizsgamű bemutatása (pl. asztalos, női szabó stb.),
7. előrehozott vizsgatevékenység speciális esetekben (pl. szezonális munka).

6. A gyakorlati feladatsor részei:

- előlap,
- a vizsgafeladat részletes leírása,
- javítási-értékelési útmutató.

7. Előlap

Az előlap tartalmazza a szakképesítés megnevezését és OKJ azonosítószámát, a vizsgafeladat pontos megnevezését az szvk-ban esetlegesen szereplő A), B), C) feladat megjelölésével, a gyakorlati vizsga időpontját és helyszínét, valamint a képző- és vizsgaszervező intézmény nevét, a feladatot jóváhagyó vizsgaelnök aláírását.

8. A vizsgafeladat leírása

A vizsgafeladat megfogalmazása legyen egyértelmű, a készítő szakértő használja a szakképesítéshez kapcsolódó, szakma által elfogadott szókészletét, attól ne térjen el! Amennyiben a gyakorlati vizsgatevékenység az szvk-ban több vizsgafeladatból áll, úgy azokat egyenként kell megfogalmazni és mindegyik feladatrészhöz külön értékelőlapot kell készíteni. Javítóvizsga esetén, amennyiben a szakképesítés részsakképesítést tartalmaz, a vizsgafeladatokat úgy kell összeállítani, hogy a részsakképesítéshez rendelt kompetenciák önmagukban is mérhetők, értékelhetők legyenek.

9. Javítási-értékelési útmutató

Amennyiben a gyakorlati feladat olyan jellegű, amelyet javítani szükséges (pl. számítási feladat, tesztlap), akkor ehhez a helyes számítási értékeket, helyes válaszokat tartalmazó **értékelési útmutatót** kell készíteni, amelyben fel kell tüntetni az egyes részfeladatokra adható (rész) pontszámokat, az összesített pontszámot és az elért ponthatárokhoz tartozó érdemjegyeket.

Az egyes gyakorlati (pontozást nem igénylő) feladatok végrehajtásának egységes értékelése céljából értékelési útmutató készülhet. Az útmutató tartalmazhatja a gyakorlati vizsgatevékenység közben megfigyelhető és értékelhető szempontokat, és választ kell adnia arra, hogy a vizsgázó milyen szinten adott számot szakmai gyakorlati tudásáról.

A feladatok megoldását érdemjegyekkel kell értékelni!

10. Kidolgozandó feladatok száma

A feladatok száma elsősorban a szakma és a feladat jellegétől, **a vizsgázók számától függ**, de **legalább kettő feladatsor** szükséges. A vizsgán a vizsgázók tételhúzásával dől el, hogy az **előkészített változatok közül melyik feladatsort készítik el**. Azoknál a szakképesítéseknél, amelyeknél az szvk-ban gyakorlati vizsgatevékenységen belül több gyakorlati vizsgafeladatot is tartalmaznak, a feladatokat legalább kettő eltérő változatban el kell készíteni, tehát ha egy gyakorlati vizsgatevékenységen belül A), B) és C) feladat is van, akkor A-ból, B-ből és C-ből is legalább kettőt-kettőt kell biztosítani.

11. A vizsgafeladatok készítésének menete

Legelőször olvassa végig és értelmezze:

- a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményét (szvk),
- a szakképesítéshez tartozó szakmai követelménymodulokat:
  - feladatprofilot,
  - a szakmai kompetenciákon belül a szakmai ismereteket,
  - a szakmai készségeket,
  - a személyes,
  - társas és
  - módszerkompetenciákat.

Csoportosítsa a kompetenciákat (feladat, ismeret, készség) aszerint, hogy melyek mérhetők a gyakorlatban, melyek írásban, és melyek szóban. Amennyiben rendelkezésre áll a szakképesítés szakképzési kerettanterve, akkor elegendő abban megkeresni a vizsgatevékenységek témaköreibe beleillő feladatprofilokat, ezeket minden esetben a gyakorlati tantárgyakban találhatják meg a szakértők. A csoportosítás folyamán a készítő szakértő legyen tekintettel az szvk-ban a gyakorlati vizsgatevékenységeknél megadott vizsgafeladat-megnevezésekre és azok ismertetésére. Csak olyan vizsgafeladatok fogadhatók el, amelyek témája és kidolgozottsága megfelel a vizsgafeladat ismertetésénél leírtaknak.

Ha az szvk gyakorlati és írásbeli, valamint szóbeli vizsgatevékenységet ír elő, akkor az írásban és a szóban mérhető kompetenciákat nem kell a gyakorlati feladatsorokban számon kérni. (A gyakorlati feladatsorban elsősorban a gyakorlati kompetenciákat kell számon kérni, de természetesen, ahol a 3 kompetencia összefügg, kiegészítik egymást, akkor azok mindegyike számon kérhető.)

Állítsa össze a kompetenciák azon halmazát, amelyeket gyakorlatban kell értékelni!

A kompetenciák halmazának nem szabad a feladatlapon vagy az értékelőlapon megjelennie. A kompetenciák értékelése a feladat végrehajtásának értékelésével történik meg, hiszen a feladatot csak az adott kompetenciák birtokában tudja elvégezni a vizsgázó. Ezért a kompetenciákat – a moduláris rendszertől eltérően – nem soroljuk fel és nem értékeljük külön. Ezek szem előtt tartásával kell megfogalmazni a feladatutasításokat.

A feladatutasítások megfogalmazásánál vegye figyelembe, hogy komplex szakmai vizsga teljesítéséhez készülnek a gyakorlati feladatsorok – a feladatok megfogalmazása legyen stilisztikailag megfelelő, nyelvtanilag helyes, tartalmilag érthető és szakmailag kifogástalan, a legtökéletesebb terminusokat tartalmazza –, hiszen a komplexitás, az átfogó tudás mérése a cél, melyet az alábbiakban leírtak is alátámasztanak.

Kérjük, a feladatsor megírása előtt alaposan tanulmányozza a szakképesítést meghatározó fenti dokumentumokat, és éljen a konzultáció lehetőségével (pl. a lektorral).

Fontos szempont a vizsgafeladat időtartamának figyelembevétele. A feladatsor annyi és olyan bonyolultságú feladatot tartalmazzon, amennyi és amilyen bonyolultságú feladat az adott tevékenység végrehajtásához az szvk-ban előírt időtartam elegendő.

A feladatsornak az adott szakma sajátosságait figyelembe véve az alapfeladatok közül a

lehető legtöbb fajta feladattípust kell tartalmaznia. Az egyes vizsgafeladatok megfogalmazása legyen szabatos, világos, egyértelmű, mert a vizsgázónak a vizsgán önállóan, az oktató segítségével és/vagy útmutatásai nélkül kell azokat értelmeznie és teljesítenie.

A tételsor része a javítási-értékelési útmutató. A gyakorlati vizsgafeladatokat a vizsgaszervező által a gyakorlati vizsgafeladatokhoz kidolgozott és a vizsgabizottság által jóváhagyott javítási-értékelési útmutató alapján kell értékelni, ezért különösen fontos, hogy a javítási-értékelési útmutató legyen részletes és egyértelmű.

Amennyiben a gyakorlati vizsgatevékenység jellege indokoltá teszi, a vizsgabizottság munkájának megkönnyítése és a vizsgázók értékelésének egységessége érdekében az értékelőlapon jelenjenek meg az értékelési szempontok.

Ezeknek a szempontoknak a teljesülését közvetlenül érdemjegyekkel vagy az érdemjegy adását megalapozó pontszámokkal is értékelhetjük.

Amennyiben pontszámokkal értékelünk, érdemjegyekké kell alakítani az alkalmazott ponthatárok megadásával. Nem kell követni a moduláris rendszerben alkalmazott százaléksávok segítségével történő osztályozást.

A lektor neve:

A vizsga VB azonosítója:

A szakképesítés azonosítószáma:

A szakképesítés megnevezése:

A vizsgafeladat megnevezése:

1. A feladatsor megfelel-e az szvk szakmai előírásainak?	Igen	Nem
2. Az értékelési szempontok részletessége megfelelő-e?	Igen	Nem
3. Összhangban van-e a feladatsor a szakképesítés és a vizsgafeladat megnevezésével és tartalmával?	Igen	Nem
4. Elegendő-e a feladatok darabszáma?	Igen	Nem
5. Az szvk-ban meghatározott vizsgaidőtartamot figyelembe véve a feladat elegendő-e?	Igen	Nem
6. Az szvk-ban meghatározott vizsgaidőtartamot figyelembe véve a feladat megoldható-e?	Igen	Nem
7. Szabatos, világos, egyértelmű-e a megfogalmazás?	Igen	Nem
8. A feladatokban megfelelően jelenik-e meg az adott szakma munkaerőpiaci igénye?	Igen	Nem
9. Szükséges-e a feladatsorhoz tájékoztatót, segédanyagot mellékelni?	Igen	Nem
10. Egyéb észrevételek és a nem válaszok indoklása:		

Összegezve: a gyakorlati feladatsor **nem felel meg** / **megfelel** a szakmai és vizsgakövetelményeknek.

Kelt:

.....
aláírás

Az értékelésnek tartalmazni kell minden, a gyakorlati vizsgatevékenység közben megfigyelhető/megfigyelendő és értékelhető/értékelendő szempontot, és választ kell adni arra, hogy a vizsgázó milyen szinten adott számot gyakorlati tudásáról.

ÉRDEMJEJY	ÉRTÉKELÉSI SZEMPONTOK KONKRÉT SZAKMAI SZEMPONTOK BEÍRÁSA!
jeles (5)	<ul style="list-style-type: none"> – hibátlanul hajtotta végre a feladatot, - szakmai tevékenység leírása – kiváló szakmai ismeretek – önállóság – gyakorlatias, pontos feladatmegoldás – <i>betartotta a vonatkozó munka-, tűz-, baleset-, és egészségvédelmi előírásokat</i>
jó (4)	<ul style="list-style-type: none"> – kisebb hiányosságokkal hajtotta végre a feladatot, – szakmai ismeretei jók, – a feladat végrehajtásában nem, illetve kevés iránymutatást igényelt – <i>betartotta a feladatokhoz kapcsolódó munka-, tűz-, baleset-, és egészségvédelmi előírásokat</i>
közepes (3)	<ul style="list-style-type: none"> – több hibát is vétett a feladat végrehajtása során, melyet kijavított – segítség nélkül, vagy kis segítséggel, de összességében megoldotta a feladatot, – <i>a vonatkozó munka-, tűz-, baleset-, és egészségvédelmi előírásokat betartotta</i>
elégséges (2)	<ul style="list-style-type: none"> – több hibát is vétett a feladat végrehajtása során, melyet nem ismert fel és nem javította ki, – szakmai ismeretek alkalmazása elégséges szintű – <i>a vonatkozó munka-, tűz-, baleset-, és egészségvédelmi előírásokat betartotta</i>
elégtelen (1)	<ul style="list-style-type: none"> – a feladatot nem tudta végrehajtani, – súlyosan vétett a feladat értelmezésében – <i>a vonatkozó munka-, tűz-, baleset-, és egészségvédelmi előírásoknak részben tett eleget.</i>

Vagy lehet felsorolás jellegű értékelési szempont:

Pl: egy Gyakorló mentőápoló esetében az alábbi

Értékelési szempontok:

- Önálló kompetenciájú állapotfelmérés kivitelezése
- Indikáció-kontraindikáció ismerete
- Megfelelő eszközhasználat, eszközismeret
- Gyógyszerhasználatnál dózis ismeret
- Beteg előkészítése
- Helyes technika ismerete
- Helyes kivitelezés
- Munkavédelmi szabályok ismerete
- Betegbiztonság
- Aszepszis-antiszepszis szabályainak betartása
- Beteg újbóli felmérése
- Terápiás hatás észlelése

Még egy példa: melyben látható, milyen részletesen határozható meg az osztályzat.
Építő- és anyagmozgató gép kezelője (targoncavezető szakmairány)

1. Tétel Értékelőlap	
<ul style="list-style-type: none"> • Ellenőrizze a munkagépnaplóban lévő bejegyzéseket! • Végezze el a targonca üzemeltetés előtti szemrevételezéses vizsgálatát! • Szükség esetén tegye meg a bejegyzést a munkagépnaplóba! • Az adott feladat elvégzéséhez (rakatsejtek behelyezése két rakat közé) alkalmas szerelékét válassza ki és a feladatot hajtsa végre! • A feladat végrehajtása után állítsa a targoncát alap, illetve indulási helyzetbe! 	
Érdemjegy	Értékelési szempontok
elégtelen (1)	<ul style="list-style-type: none"> – Nem az előre meghatározott vagy kijelölt területen hajtja végre a műveletet, a kijelölt útvonaltól (egy raklap szélességénél nagyobb mértékben) eltér, a határokat átlépi – Nem képes a feladat értelmezésére, végrehajtására – Nem összehangoltan vagy bizonytalanul kezeli a gép kezelőszerveit – Akadályt érint, ütközik, – Balesetet, káresetet okoz, vészhelyzetet teremt – Nem tartja be a gép kezelésére vonatkozó biztonsági előírásokat – Emelőgép napló ellenőrzését elmulasztja – Nem alkalmazza az egyéni és csoportos védőeszközöket
elégséges (2)	<ul style="list-style-type: none"> – A meghatározott feladatot bizonytalanul, pontatlanul, nagy eltérésekkel hajtja végre, de veszélyhelyzetet nem teremt – A munkafolyamatot akadozva, többszöri korrigálással hajtja végre – Bizonytalan a műszerfalán található műszerek ellenőrzésében – Nem alkalmaz minden egyéni és csoportos védőeszközt
közepes (3)	<ul style="list-style-type: none"> – A meghatározott feladatot kisebb pontatlanságokkal, de szabályosan végrehajtja – A munkafolyamat végrehajtását megszakításokkal lassan végzi – A gépet nem kellő hatékonysággal kezeli – A kezelőszerveket nem rutinszerűen, begyakoroltan kezeli
jó (4)	<ul style="list-style-type: none"> – A meghatározott feladatot szabályosan hajtja végre – A munkafolyamatot folyamatosan végzi, de mozgása kissé darabos – A vonatkozó biztonsági előírásokat betartja – A műszerfal jelzéseit értelmezi és menetközben figyel
jeles (5)	<ul style="list-style-type: none"> – A meghatározott feladatot hibátlanul, szabályosan hajtja végre – A munkafolyamatot határozottan, gördülékenyen végzi – A kezelőszerveket rutinszerűen, begyakoroltan kezeli – A vonatkozó biztonsági előírásokat maximálisan betartja